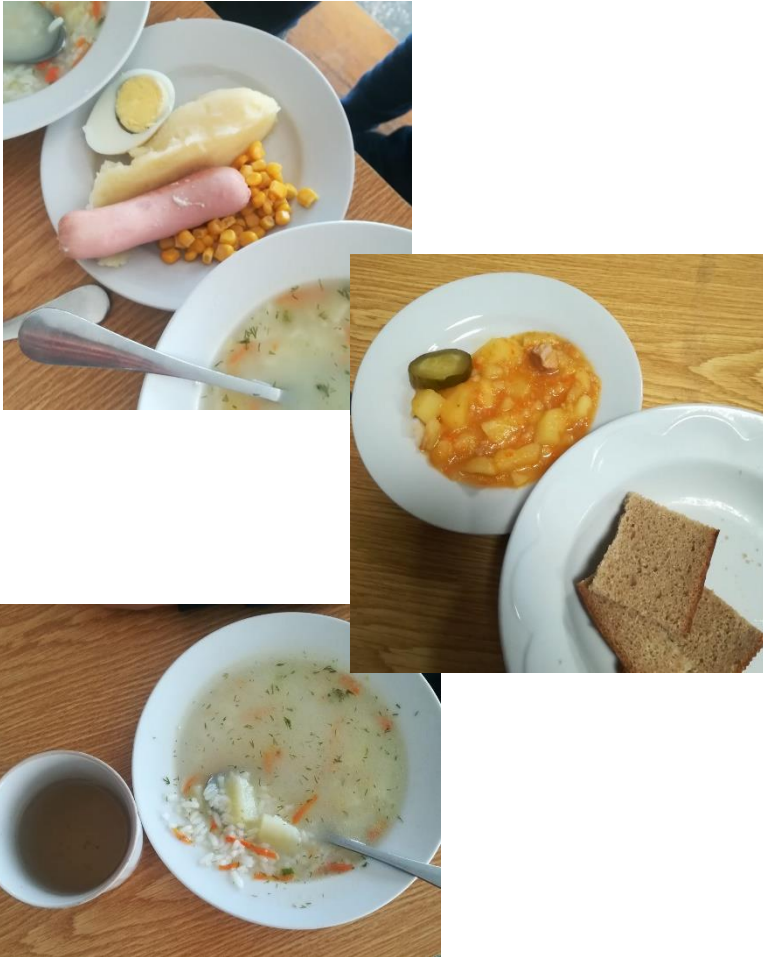

Статистична довідка
**«Результативність змін в організації харчування
в закладах загальної середньої освіти
(порівняльний аналіз)»**

КИЇВ — 2020

Старий формат харчування

визначена порція

VS

Новий формат харчування

«ШВЕДСЬКИЙ СТІЛ»

дабл-меню

**напівфабрикатна лінійка
«Шкільне харчування»**

ЗМІСТ

1

Методологія дослідження.

2

Стан організації харчування в закладах загальної середньої освіти
(порівняльний аналіз за роками та форматами харчування).

3

Оцінка харчування в закладах загальної середньої освіти
(порівняльний аналіз за роками та форматами харчування).

4

Рекомендації щодо покращення стану харчування в
закладах загальної середньої освіти
(порівняльний аналіз за роками та форматами харчування).

5

Висновки.

6

Додатки.

ОСВІТНЯ АГЕНЦІЯ
МІСТА КИЄВА

1. Методологія дослідження

ОСВІТНЯ АГЕНЦІЯ
МІСТА КИЄВА

Дата проведення

27 – 31 січня 2020 року

Метод дослідження

онлайн-анкетування

Обґрунтування вибіркової сукупності

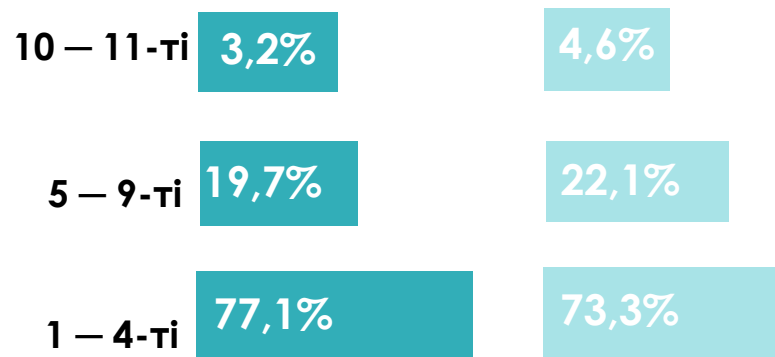
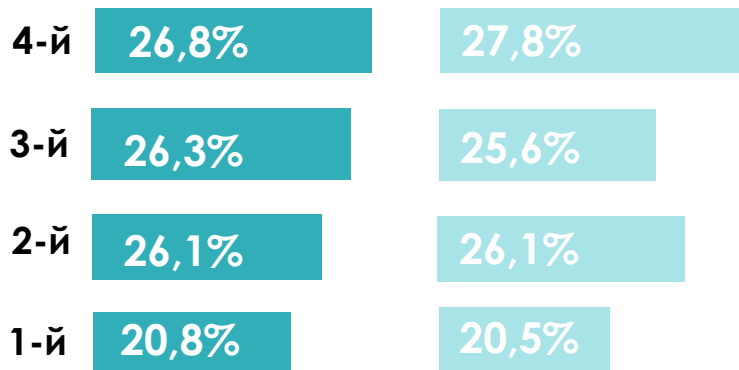
Демографічні особливості респондентів

Учні
початкових
класів

Батьки
учнів

Клас, у якому навчаються учні

Класи, у яких навчаються їхні діти

2020 (старий формат харчування)

2020 (новий формат харчування)

2. Стан організації харчування в закладах загальної середньої освіти (порівняльний аналіз за роками та форматами харчування)

Учні 5 – 11 класів харчуються в школі:

2020 (старий формат харчування)

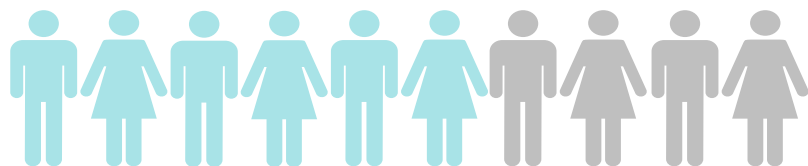
2020 (новий формат харчування)

2018 (старий формат харчування)

64%

6 із 10 учнів харчуються в шкільній їдальні

63%

6 із 10 учнів харчуються в шкільній їдальні

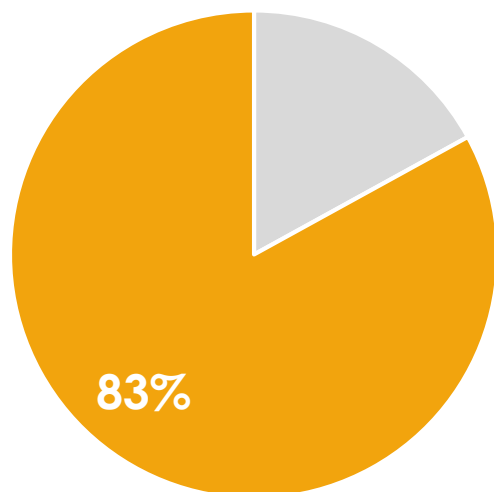
62%

6 із 10 учнів харчуються в шкільній їдальні

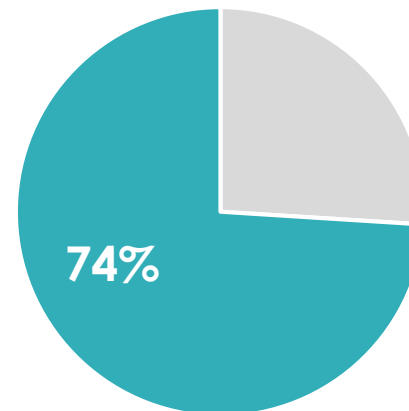
Статистично значущі відмінності в розподілі обсягу харчування учнів 5 – 11 класів у шкільних їдальнях за роками та форматами харчування відсутні.

Учні початкових класів харчуються в школі:

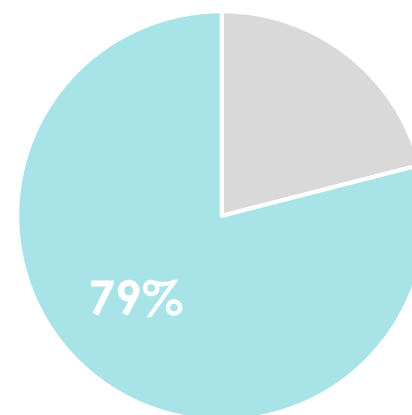
2019 (новий формат харчування)

2020 (старий формат харчування)

2020 (новий формат харчування)

Серед учнів початкових класів зафіксовано найвищу частку осіб, які харчуються в їдальнях, що використовують нетрадиційні форми харчування. Проте частка таких осіб, у порівнянні з минулим роком, знизилася на 4%.

ОСВІТНЯ АГЕНЦІЯ
МІСТА КИЄВА

Учні не харчуються в школі, тому що (думка батьків учнів):

Несмачна їжа — основна причина відмови учнів харчуватися в школі. Особливо такий недолік притаманний їдальням, які у 2020 році застосовують ще традиційні форми харчування.

ОСВІТНЯ АГЕНЦІЯ
МІСТА КИЄВА

Учні не харчуються в школі, тому що:

(Відповіді батьків учнів на відкриту частину запитання
«Якщо дитина не харчується в школі, то чому?»)

2018 (старий формат харчування)

мало фруктів
високі ціни
мало овочів
неякісні продукти
несмачні страви
холодні страви
антисанітарний стан
пересолені страви
одноманітне меню
малі порції
неапетитні страви

2020 (новий формат харчування)

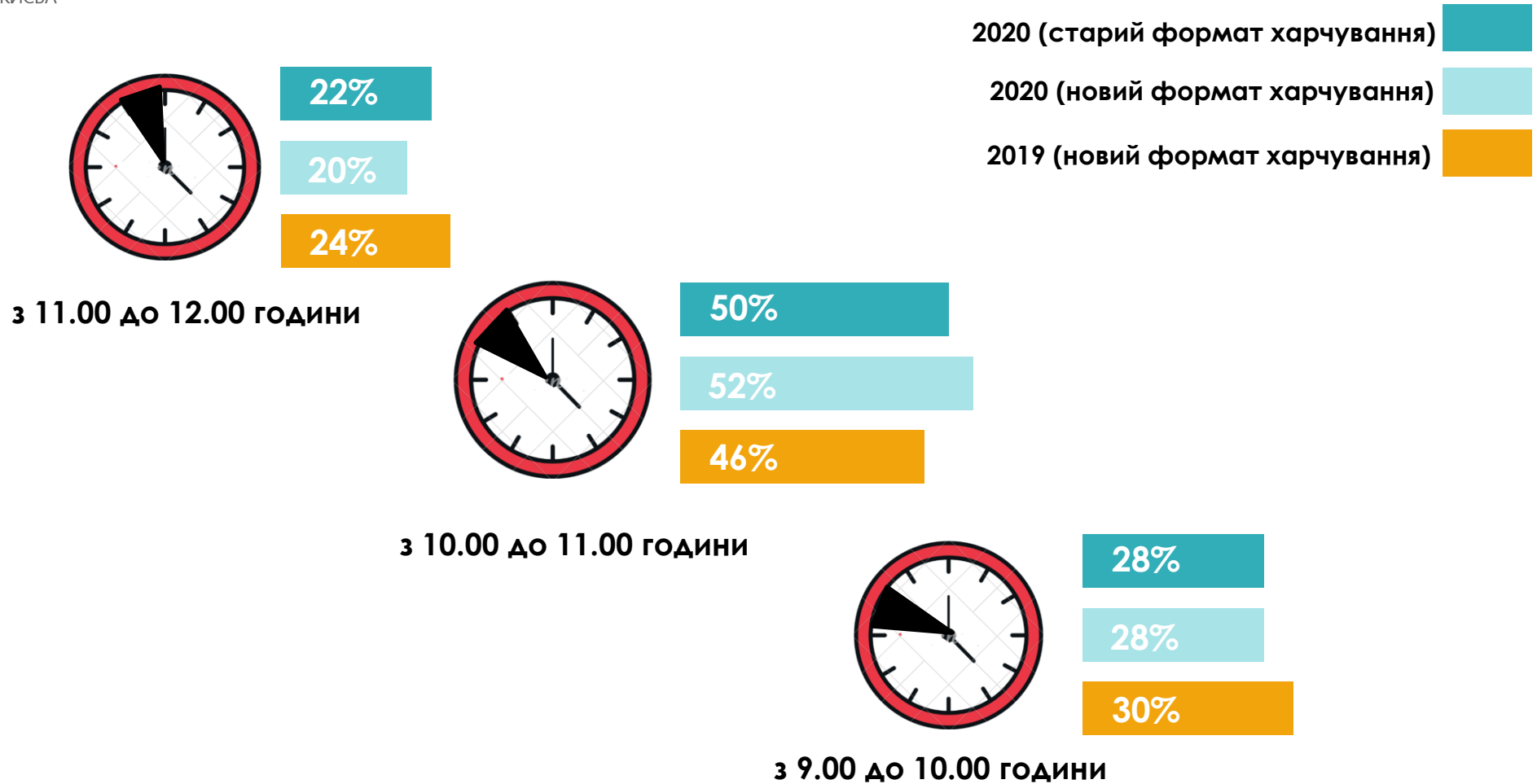
недостатня кількість персоналу
наявність напівфабрикатів
невеликий вибір
малі порції
одноманітне меню
неввічливий персонал
не вистачає тривалості перерви
холодні страви
не вистачає порцій
пересолені страви
великі черги
перебірливі в їжі

2020 (старий формат харчування)

великі черги
наявність напівфабрикатів
неякісне приготування
не вистачає тривалості перерви
немає вибору страв
були випадки харчового отруєння
холодні страви
одноманітне меню
малі порції

В учнів початкових класів виникає потреба поснідати:

Найчастіше в учнів початкових класів виникає потреба поснідати з 10.00 до 11.00 години.

Учні частіше купують у шкільній їдальні

(думка батьків учнів):

2020 (старий формат харчування)

2020 (новий формат харчування)

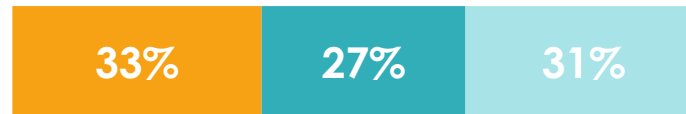
2018 (старий формат харчування)

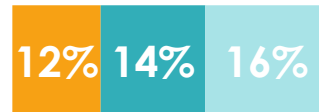
пиріжки, здоба

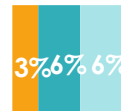
комплексний обід

кондитерські вироби

соки, кисломолочні напої

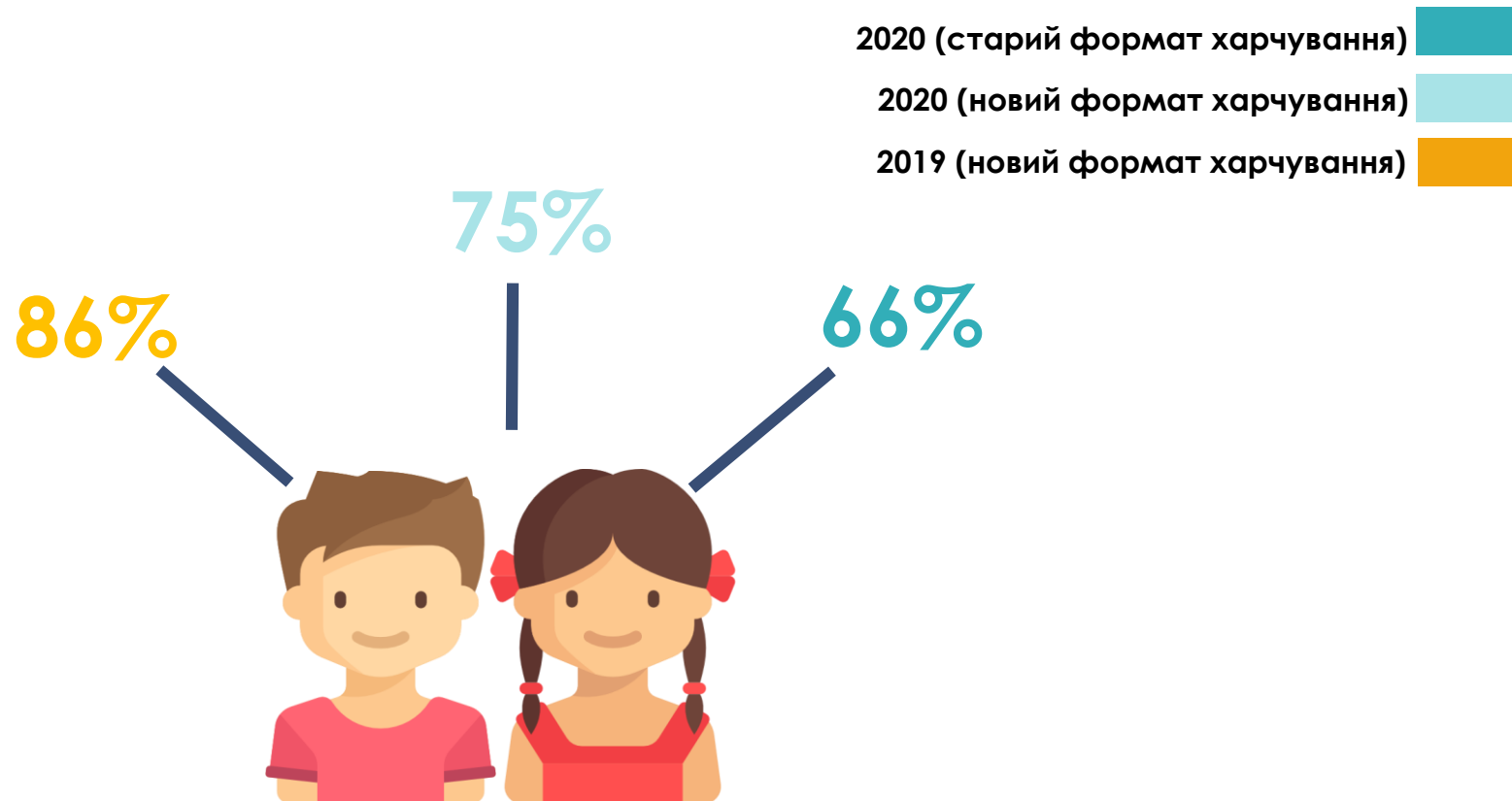
Не існує статистично значущих відмінностей у розподілі харчових уподобань учнів за роками та форматами харчування. Зазвичай учні купують пиріжки та здобу.

3. Оцінка харчування в закладах загальної середньої освіти (порівняльний аналіз за роками та форматами харчування)

Оцінка харчування у закладах освіти

Учням **початкових класів** подобається їжа в їдальні

Учням початкових класів найбільше подобається їжа в їдальнях, що використовують нові форми харчування. Проте частка таких осіб, у порівнянні з минулим роком, знизилася на 11%.

Оцінка харчування в закладах освіти

Учням **5 – 11 класів** подобається їжа в їдальні

Учням 5 – 11 класів, що харчуються за новим форматом у 2020 році, найбільше подобається їжа в їдальні. Проте різниця за цим показником у 2018 та 2020 роками є незначною.

Учням не подобається їжа, тому що:

(Відповіді батьків учнів на відкриту частину запитання
«Якщо не подобається їжа, то чому?»)

2020 (старий формат харчування)

2020 (новий формат харчування)

Несмачні страви — основна скарга учнів щодо якості їжі в шкільних їдальнях нинішнього навчального року. Учні, що харчуються за новим форматом, менше нарікають на одноманітність меню, ніж учні, у школах яких традиційні форми харчування.

Учням не подобається їжа, тому що:

(Відповіді батьків учнів на відкриту частину запитання
«Якщо не подобається їжа, то чому?»)

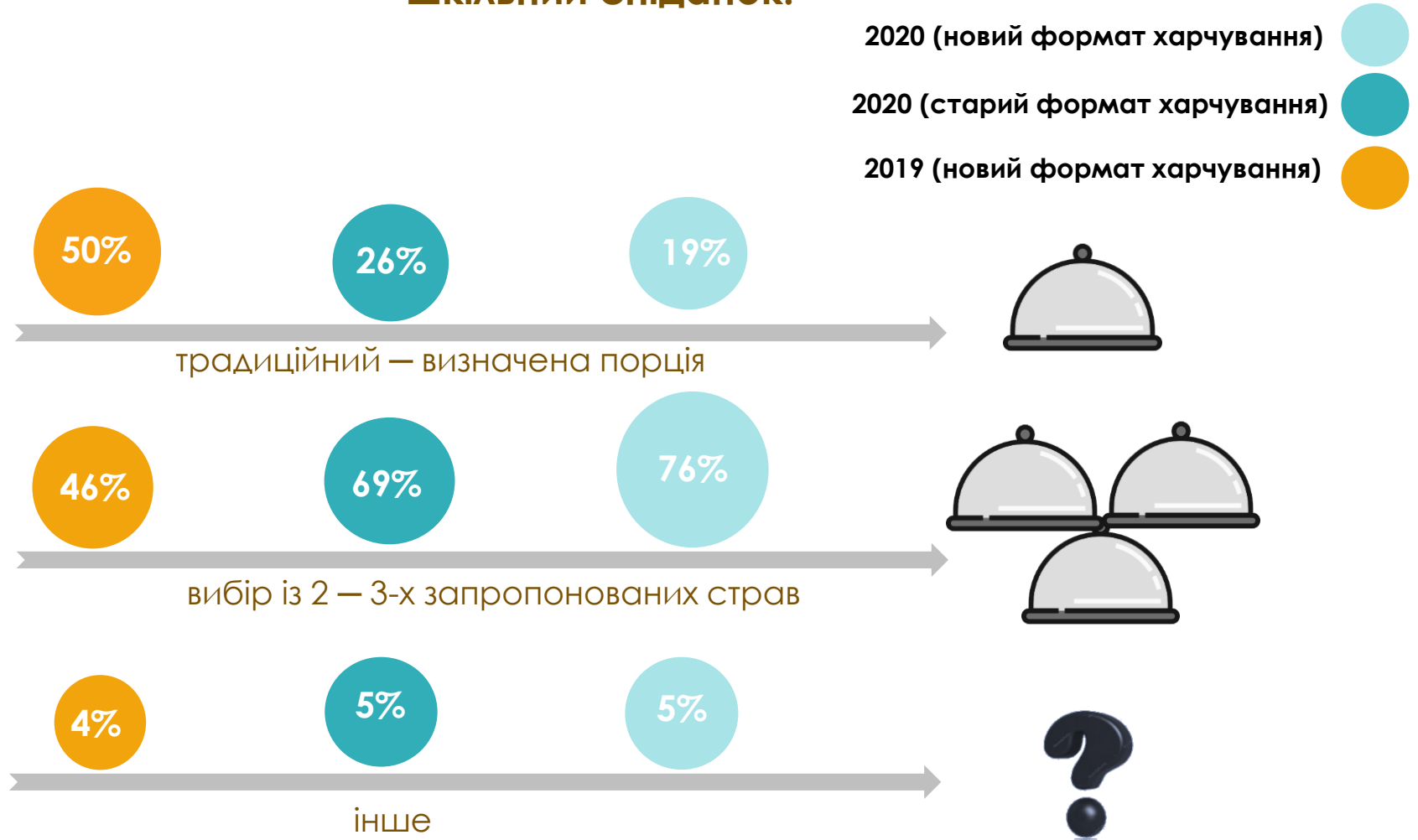
2020 (новий формат харчування)

малі порції
некорисні страви
невеликий вибір страв
погане обслуговування
мало фруктів та овочів
багато напівфабрикатів
пересолені страви
багато солодощів
відсутність дієтичного харчування
великі черги
жирні страви

2020 (старий формат харчування)

неякісні продукти
багато сосисок
високі ціни жирні страви
малі порції великі черги
відсутність дієтичного харчування
неапетитні страви
пересолені страви
больові відчуття після їжі
не вистачає овочів
багато напівфабрикатів
немає вибору страв
погане обслуговування

Учням початкових класів найбільше подобається ШКІЛЬНИЙ Сніданок:

Порівняно з 2019 роком, у 2020 році більшість учнів, що харчуються і за новим, і за старим форматом, надають перевагу шкільному сніданку з можливістю обирати страви із запропонованих. У 2020 році зафіксовано найвищий показник серед учнів, що харчуються за новим форматом.

Учням початкових класів найбільше подобається шкільний сніданок:

(Відповіді учнів на відкриту частину запитання
«Який варіант шкільного сніданку тобі подобається найбільше?»)

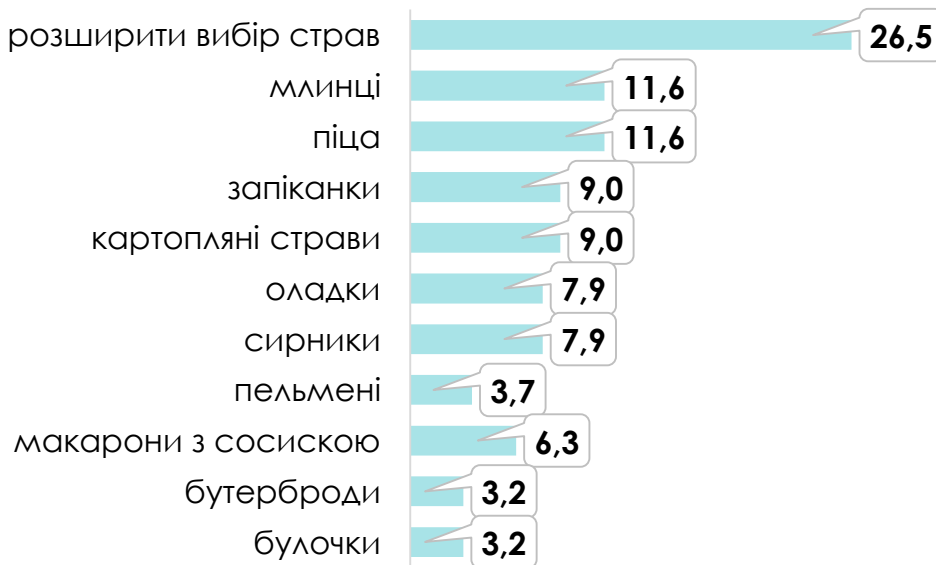
2019 (новий формат харчування)

2020 (старий формат харчування)

2020 (новий формат харчування)

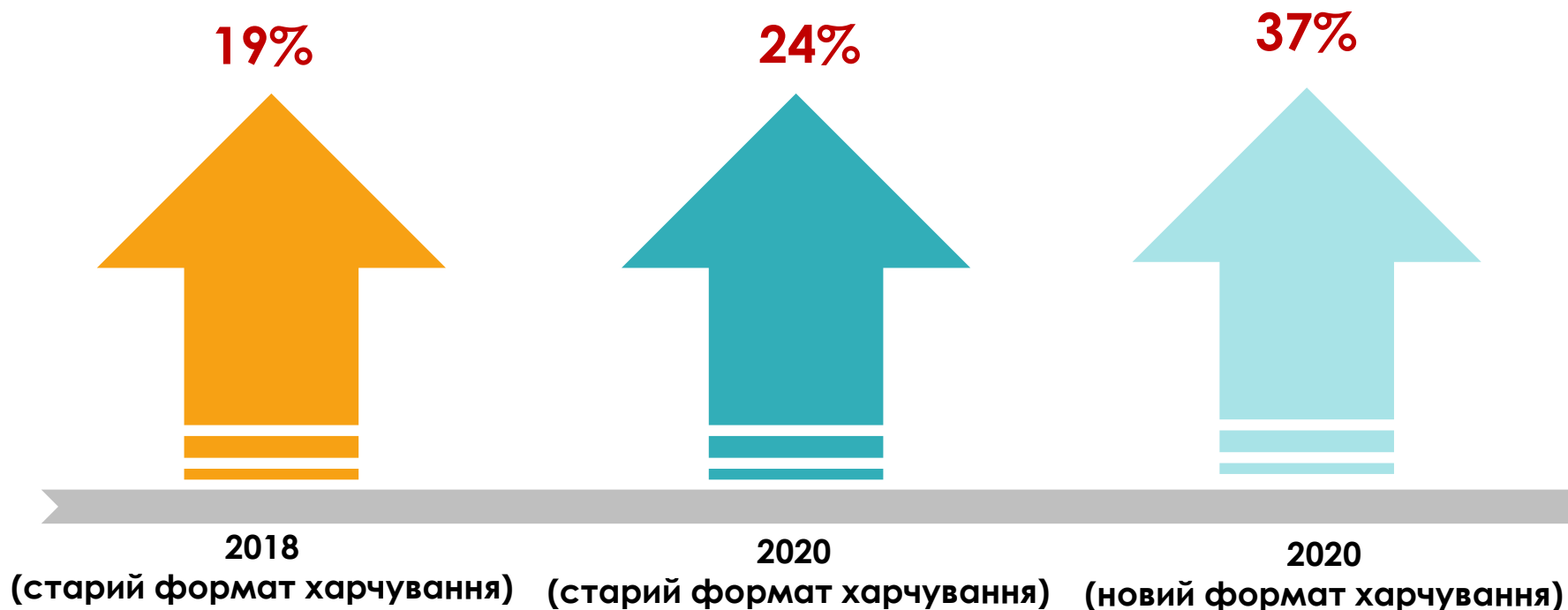

Батьки учнів задоволені організацією харчування в школі

Найбільша частка батьків учнів позитивно оцінює організацію харчування в школах, у яких упроваджено нетрадиційні форми. Проте цей показник не є високим і становить 41%.

Батьки учнів вважають, що якість харчування в шкільній їдальні **покращилася**, порівняно з минулим роком

Порівняно з минулим роком, існує значна статистична різниця в оцінках зміни якості харчування шкільних їдалень, що працюють за різними форматами. У 2020 році батьки учнів найбільш позитивно оцінюють зміни в якості харчування їдалень, які застосовують нетрадиційні форми харчування.

Незадоволеність батьків учнів меню шкільної їдальні

	2018 (старий формат харчування)	2020 (старий формат харчування)	2020 (новий формат харчування)
одноманітність страв	55%	67%	55%
малий вміст натуральних речовин	28%	35%	31%
недостатньо овочів	27%	40%	36%
малі порції	19%	16%	18%
інше	11%	10%	9%

Одноманітність страв — основна причина незадоволеності батьків учнів меню шкільної їдальні. У 2020 році батьки учнів найбільше скаржаться на невеликий асортимент страв у їдальнях, які використовують традиційний формат харчування.

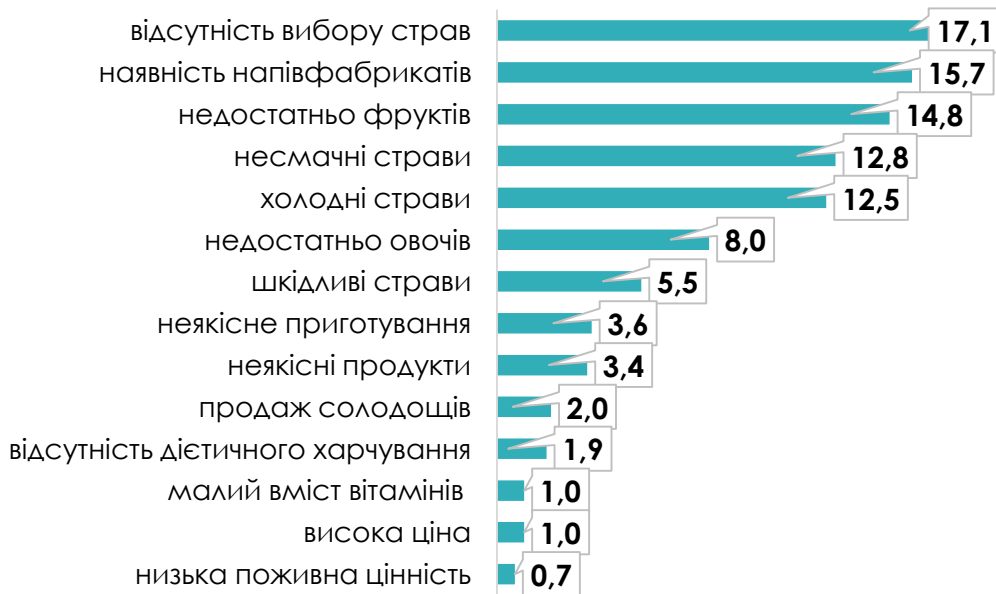

Незадоволеність батьків учнів меню шкільної їдальні: (відповіді батьків учнів на відкриту частину запитання «Що Вас не задовольняє у меню шкільної їдальні?»)

2018 (старий формат харчування)

2020 (старий формат харчування)

2020 (новий формат харчування)

Оцінка батьками учнів гарячого харчування

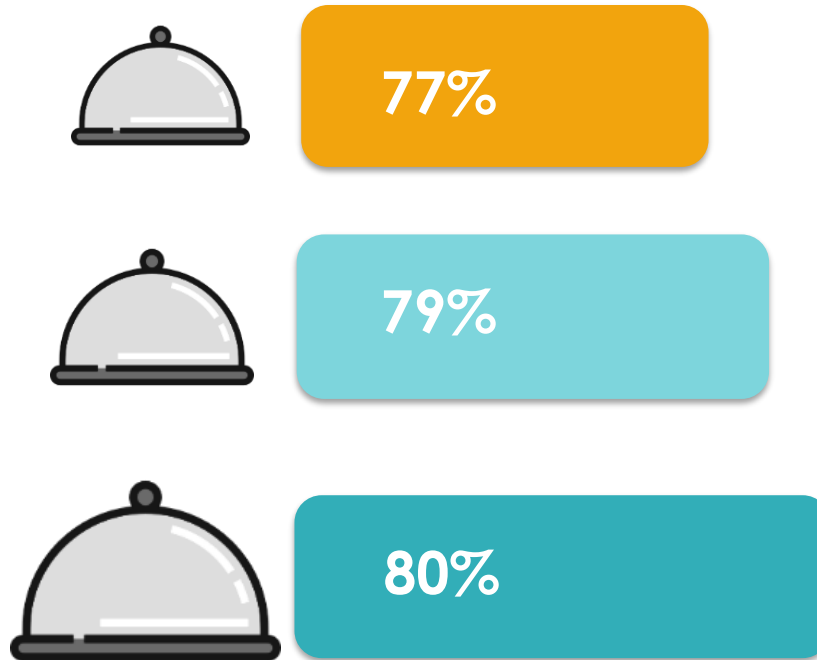
«Смачно»

Статистично значущі відмінності зафіксовані в оцінках респондентів якості гарячого харчування шкільних їдалень, що працюють за різними форматами. У 2020 році батьки учнів найкраще оцінюють гаряче харчування шкільних їдалень, у яких впроваджені нетрадиційні форми.

Оцінка батьками учнів розміру порцій

«Вистачає»

2020 (старий формат харчування)

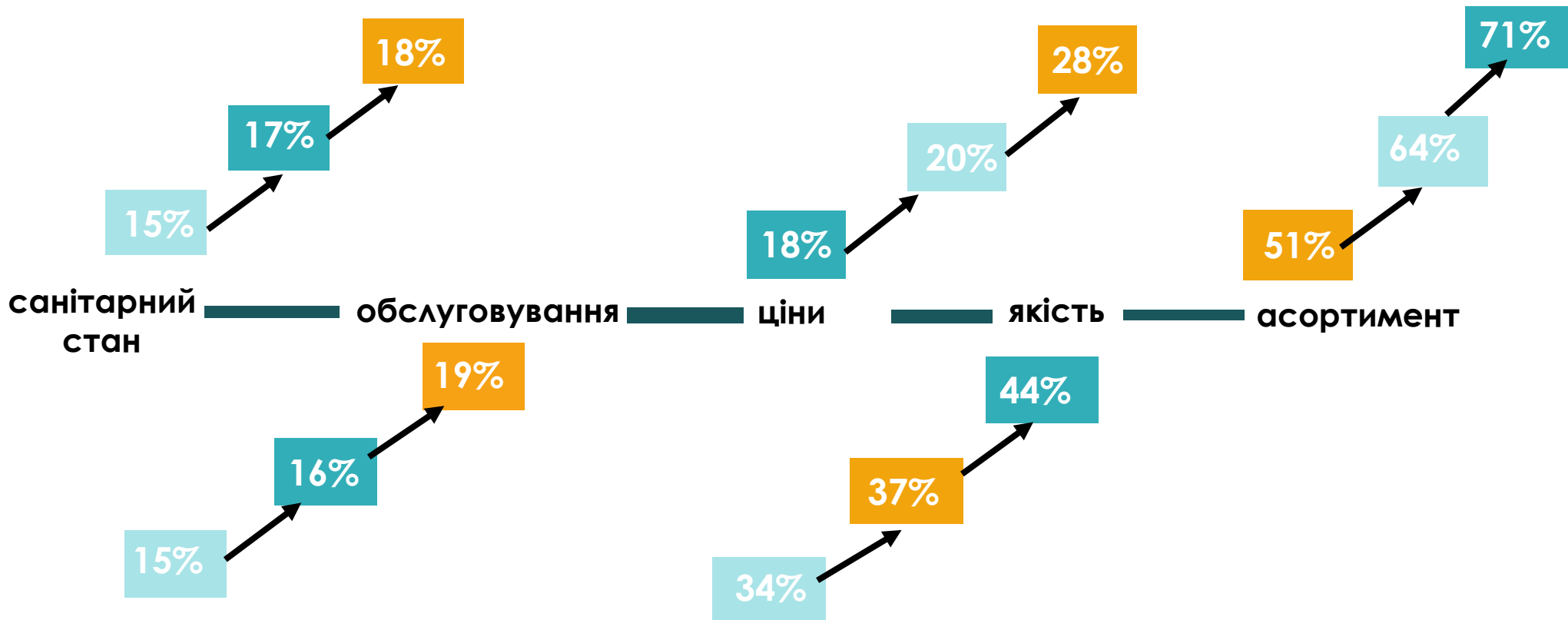
2020 (новий формат харчування)

2018 (старий формат харчування)

Більшість батьків учнів оцінюють розмір порцій як «вистачає». Розподіл цього показника майже не змінюється за роками та форматами харчування.

Незадоволеність батьків учнів роботою шкільної їдальні

2020 (старий формат харчування)
2020 (новий формат харчування)
2018 (старий формат харчування)

Асортимент — основна причина незадоволеності батьків учнів роботою шкільної їдальні. У 2020 році батьки учнів найбільше скаржаться на невеликий вибір страв та якість продуктів їдалень, що застосовують традиційні форми харчування.

Незадоволеність батьків учнів роботою шкільної їдальні:

(відкриті відповіді батьків учнів на запитання
«Що Вас не задовольняє в роботі шкільної їдальні?»)

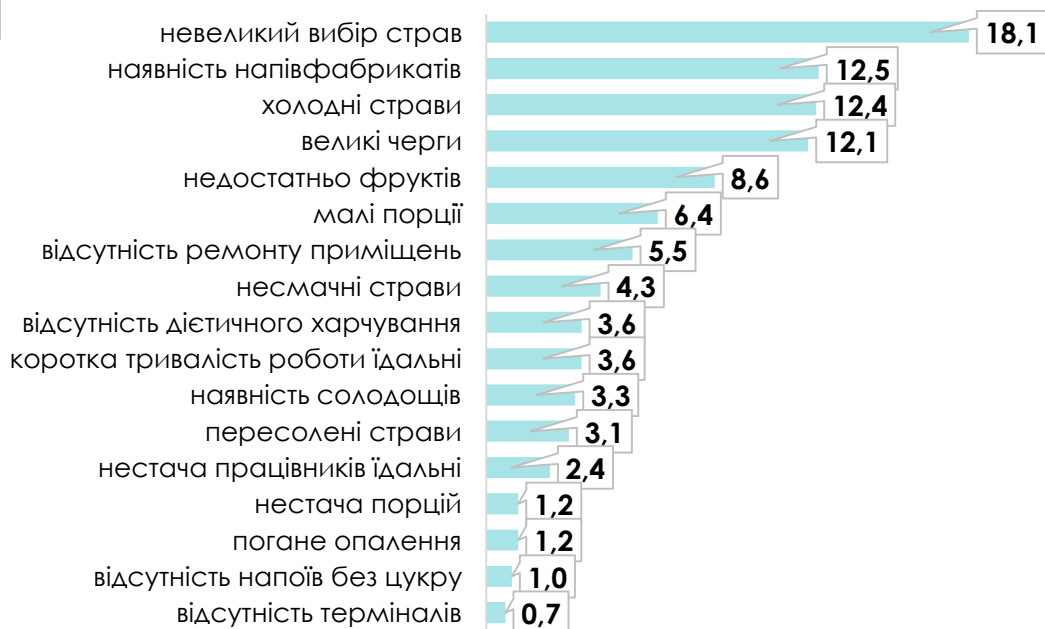
2018 (старий формат харчування)

2020 (старий формат харчування)

2020 (новий формат харчування)

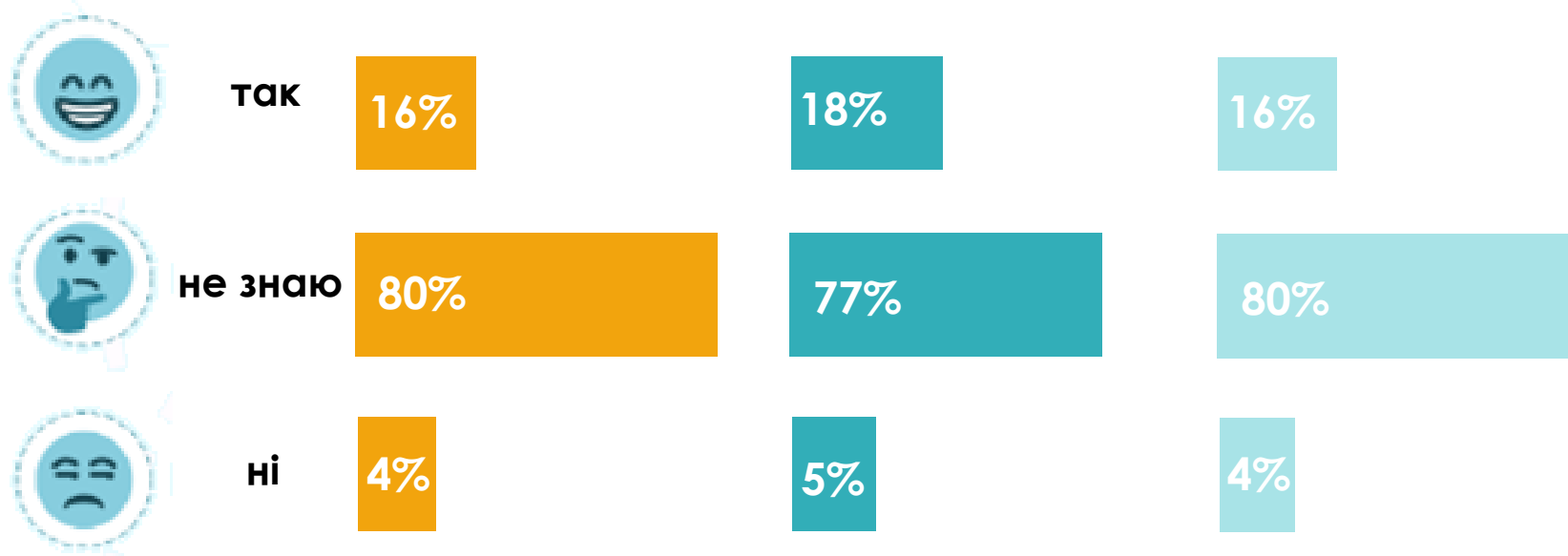

У закладах освіти створена комісія з контролю за якістю харчування (думка батьків учнів):

2020 (старий формат харчування)

2020 (новий формат харчування)

2018 (старий формат харчування)

Більшість батьків учнів як у 2018 році, так і у 2020 році не володіють інформацією щодо створення в школах комісії з контролю за якістю харчування.

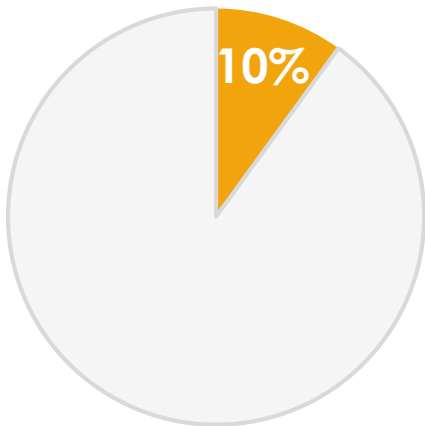

ОСВІТНЯ АГЕНЦІЯ
МІСТА КИЄВА

4. Рекомендації щодо покращення стану харчування в закладах загальної середньої освіти
(порівняльний аналіз за роками та форматами харчування)

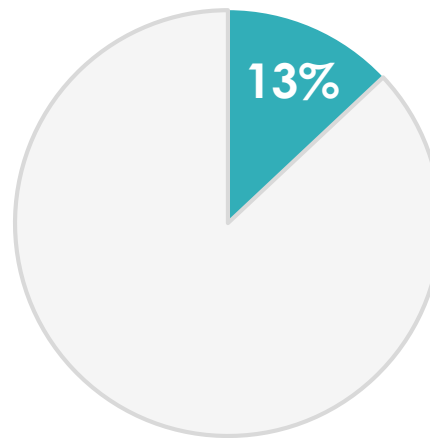
Звернення батьків учнів до адміністрації закладу з пропозиціями чи скаргами щодо якості харчування в школі

2018 (старий формат харчування)

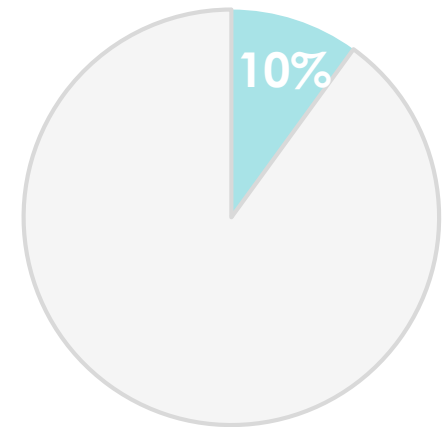

старий формат харчування

новий формат харчування

2020

Упродовж нинішнього навчального року в школах, які використовують традиційні форми харчування, зафіксовано найбільшу частку батьків учнів, що зверталися до адміністрації з пропозиціями чи скаргами щодо якості харчування.

Пропозиції батьків учнів щодо покращення роботи шкільної їдальні

Смачніше готувати — основна пропозиція респондентів щодо покращення роботи шкільної їдальні. Батьки учнів найчастіше вказують на недоліки роботи шкільних їдальнь, у яких впроваджені старі форми харчування.

Пропозиції щодо покращення роботи шкільної їдальні

(відповіді батьків учнів на відкриту частину запитання:
«Ваші пропозиції щодо покращення роботи шкільної їдальні?»)

2018 (старий формат харчування)

додати домашню випічку
зменшити черги більше риби **більше м'яса**
довша обідня перерва більше терміналів
дієтичне харчування більше крем-супів
меню на тиждень урізноманітнити меню
шведський стіл більше молочних страв
покращити обслуговування
не продавати снеки тощо
більше фруктів збільшити кількість працівників
змінити працівників

2020 (новий формат харчування)

більше фруктів
збільшити кількість персоналу
завжди гаряча їжа
покращити обслуговування
більші порції **більше м'яса**
меню без напівфабрикатів
зробити ремонт їдальні
збільшити асортимент
більше молочних продуктів
змінити працівників
зменшити черги

2020 (старий формат харчування)

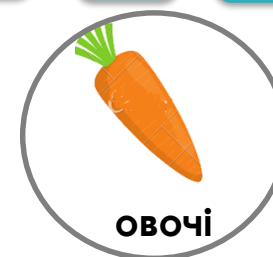
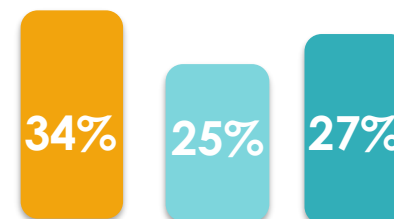
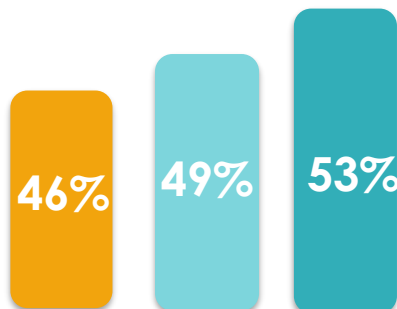
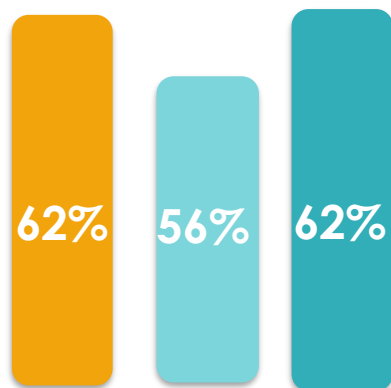
більше м'яса
додати кисломолочну продукцію
збільшити кількість працівників
відмовитися від сосисок
прибрати кондитерські вироби
зробити ремонт їдальні
ШВЕДСЬКИЙ СТІЛ
змінити працівників
урізноманітнити меню
більше фруктів

Учні початкових класів рекомендують додати до шкільного сніданку:

2020 (старий формат харчування)

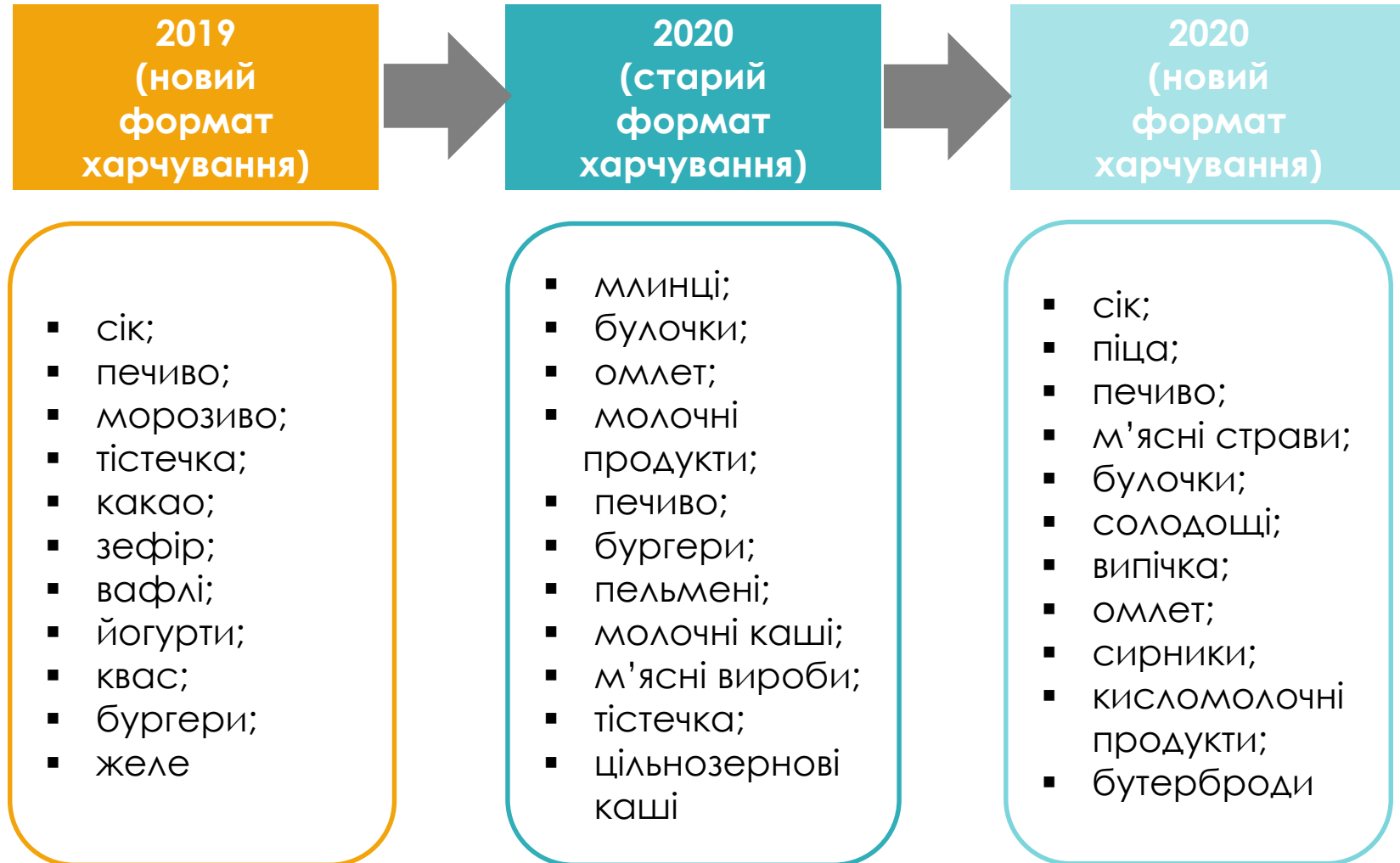
2020 (новий формат харчування)

2019 (новий формат харчування)

Учні початкових класів насамперед пропонують додати фрукти до шкільного сніданку. Школам, що застосовують традиційні форми харчування, слід перш за все звернути увагу на дану рекомендацію.

Учні початкових класів рекомендують додати до шкільного сніданку: (Відповіді на відкриту частину запитання «Які продукти варто додати до шкільного сніданку?»)

ОСВІТНЯ АГЕНЦІЯ
МІСТА КИЄВА

5. ВИСНОВКИ

Новий формат харчування є більш результативним, ніж старий.

У 2020 році більшість учнів, що харчуються і за новим, і за старим форматом, надають перевагу шкільному сніданку, який дає можливість обирати 2 – 3 страви із запропонованих.

Учням, які відвідують шкільні їдальні з нетрадиційними формами харчування, найбільше подобається їжа.

Батьки учнів найбільш позитивно оцінюють організацію харчування в їдальнях, у яких воно впроваджене в новому форматі.

Порівняно з минулим роком, у 2020 році найбільша частка батьків учнів вказує на позитивні зміни в роботі шкільних їдалень, що застосовують нетрадиційні форми харчування.

Батьки учнів найкраще оцінюють гаряче харчування в їдальнях, які використовують нові форми харчування.

Старий
формат

Новий
формат

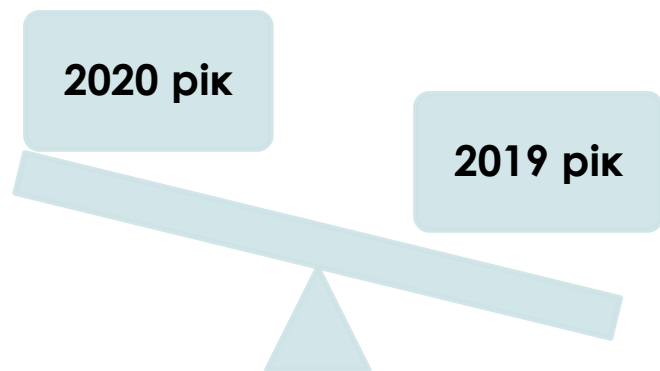
Результативність нового формату харчування у 2020 році є нижчою, ніж у 2019 році.

Порівняно з 2019 роком, у 2020 році знизилася частка учнів початкових класів, які харчуються в шкільних їдальнях, що використовують нові форми. Несмачна їжа — основна причина відмови учнів харчуватися в школі.

У 2019 році учням початкових класів більше подобалася їжа в їдальнях, ніж у 2020 році.

Новий формат:

Лише 41% батьків учнів задоволені організацією харчування в школі. На думку респондентів, щоб покращити якість харчування в їдальнях, що використовують нетрадиційні форми, потрібно насамперед:

- смачніше готувати;
- розширити асортимент страв;
- додати більше овочів та фруктів;
- покращити якість продуктів;
- використовувати більше натуральних продуктів, натомість вилучити із меню напівфабрикати;
- зменшити черги та організувати процес так, щоб всі охочі мали можливість харчуватися в їдальні, не запізнюючись на заняття;
- завжди подавати перші страви гарячими;
- покращити якість приготування їжі тощо.

6. Додатки
*(розподіл результатів
дослідження за районами)*

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЗМІН В ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ГОЛОСІЇВСЬКОГО РАЙОНУ

Старий формат

Новий формат

Харчуються в шкільній їдальні:

73%

66%

учні 1 – 4 класів

учні 5 – 11 класів

85%

72%

учні 1 – 4 класів

учні 5 – 11 класів

Учням подобається їжа в шкільній їдальні:

62%

41%

учні 1 – 4 класів

учні 5 – 11 класів

76%

58%

учні 1 – 4 класів

учні 5 – 11 класів

TOP 3 пропозицій батьків учнів щодо покращення роботи шкільної їдальні:

змінити меню

67%

більше овочів

63%

смачніше готувати

60%

більше овочів

40%

смачніше готувати

38%

покращити якість продуктів

31%

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЗМІН В ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ДАРНИЦЬКОГО РАЙОНУ

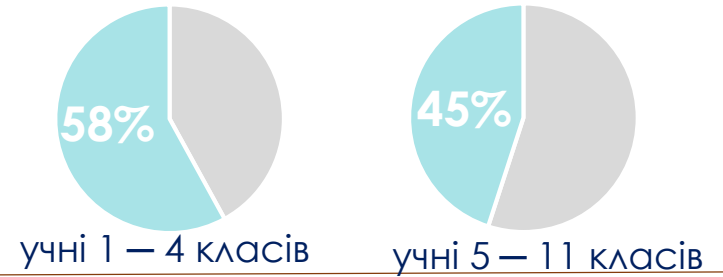
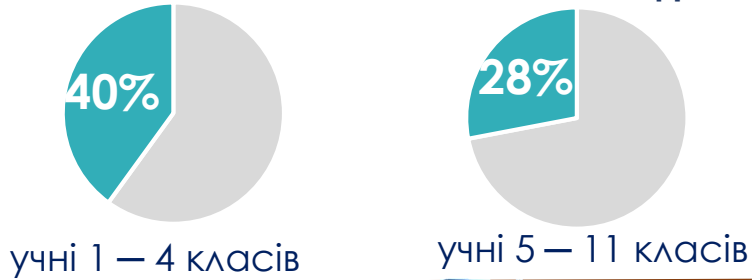
Старий формат

Новий формат

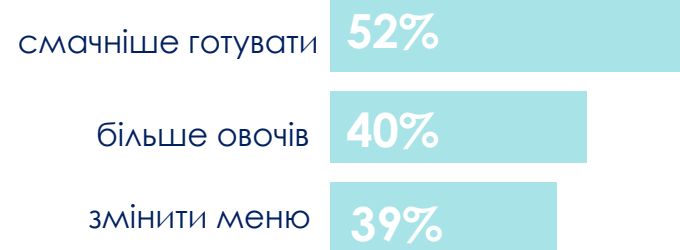
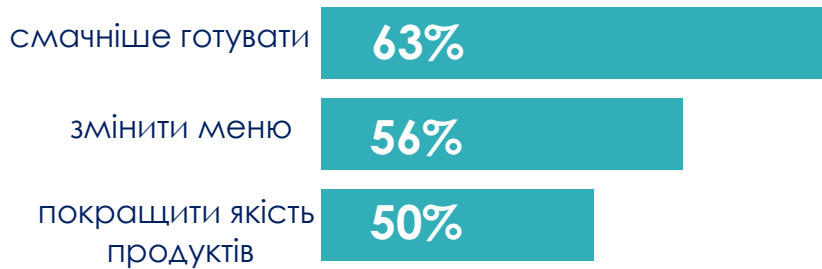
Харчуються в шкільній їдальні:

Учням подобається їжа в шкільній їдальні:

TOP 3 пропозицій батьків учнів щодо покращення роботи шкільної їдальні:

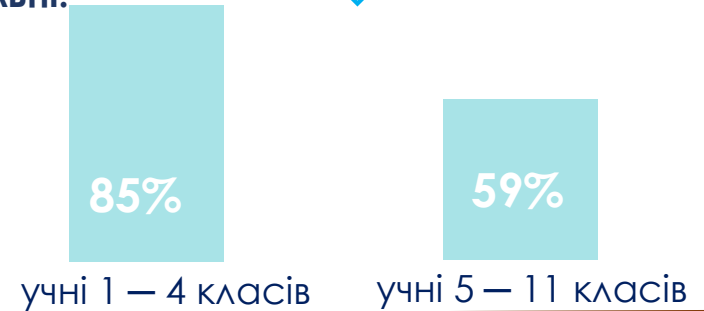

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЗМІН В ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ДЕСНЯНСЬКОГО РАЙОНУ

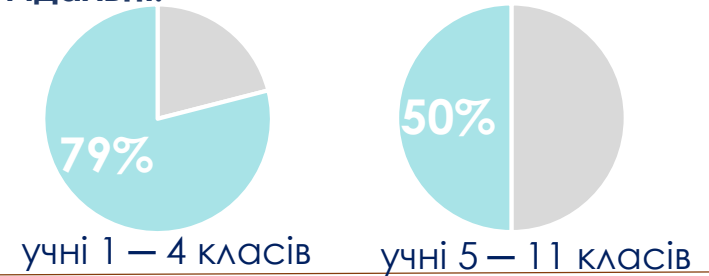
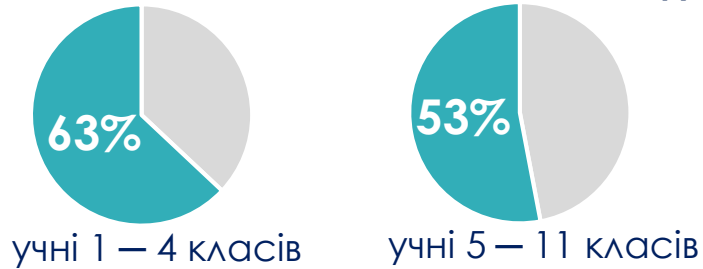
Старий формат

Новий формат

Харчуються в шкільній їдальні:

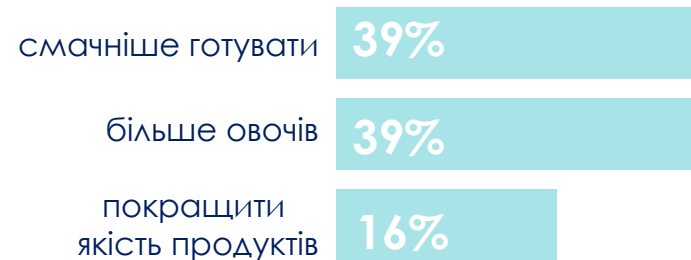

Учням подобається їжа в шкільній їдальні:

TOP 3

пропозицій батьків учнів щодо покращення роботи шкільної їдальні:

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЗМІН В ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ДНІПРОВСЬКОГО РАЙОНУ

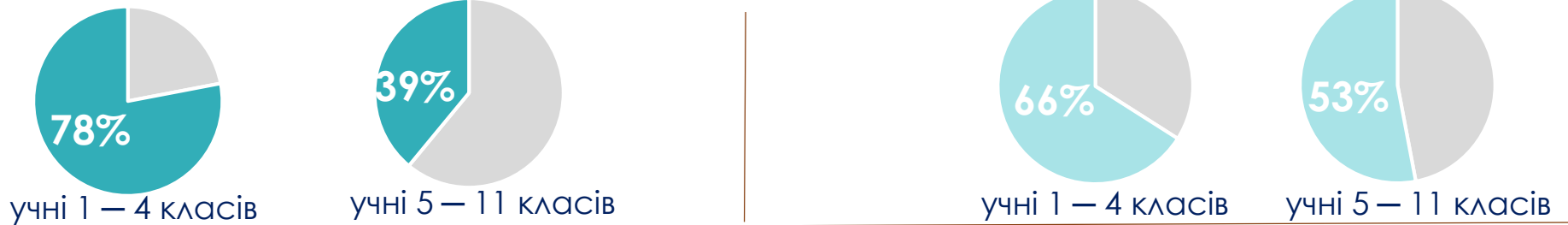
Старий формат

Новий формат

Харчуються в шкільній їдальні:

Учням подобається їжа в шкільній їдальні:

TOP3 пропозицій батьків учнів щодо покращення роботи шкільної їдальні:

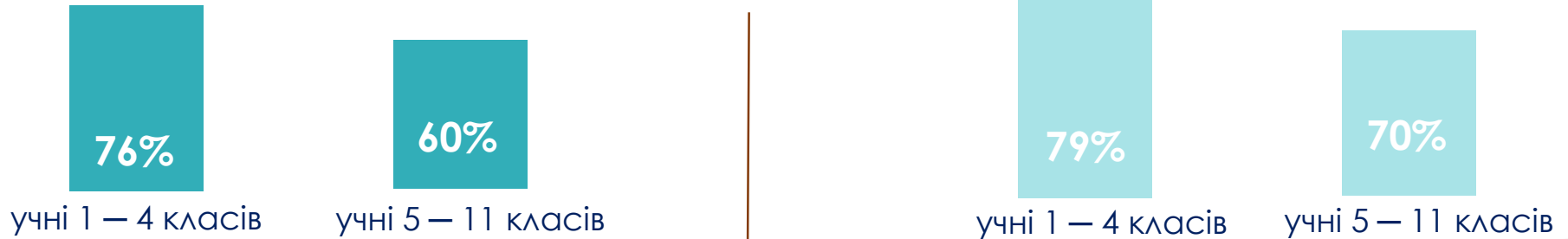

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЗМІН В ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ОБОЛОНСЬКОГО РАЙОНУ

Старий формат

Новий формат

Харчуються в шкільній їдальні:

Учням подобається їжа в шкільній їдальні:

TOP3 пропозицій батьків учнів щодо покращення роботи шкільної їдальні:

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЗМІН В ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ПЕЧЕРСЬКОГО РАЙОНУ

Старий формат

Новий формат

Харчуються в шкільній їдальні:

84%

76%

учні 1 – 4 класів

учні 5 – 11 класів

93%

90%

учні 1 – 4 класів

учні 5 – 11 класів

Учням подобається їжа в шкільній їдальні:

67%

57%

учні 1 – 4 класів

учні 5 – 11 класів

92%

81%

учні 1 – 4 класів

учні 5 – 11 класів

TOP 3

пропозицій батьків учнів щодо покращення роботи шкільної їдальні:

більше овочів

47%

змінити меню

43%

смачніше готувати

36%

більше овочів

40%

знизити ціни

29%

смачніше готувати

26%

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЗМІН В ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ПОДІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ

Старий формат

Новий формат

Харчуються в шкільній їдальні:

79%

учні 1 – 4 класів

72%

учні 5 – 11 класів

71%

учні 1 – 4 класів

60%

учні 5 – 11 класів

Учням подобається їжа в шкільній їдальні:

71%

учні 1 – 4 класів

71%

учні 5 – 11 класів

67%

учні 1 – 4 класів

47%

учні 5 – 11 класів

TOP3

пропозицій батьків учнів щодо покращення роботи шкільної їдальні:

більше овочів

35%

змінити меню

35%

смачніше готувати

33%

змінити меню

46%

більше овочів

43%

смачніше готувати

43%

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЗМІН В ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ СВЯТОШИНСЬКОГО РАЙОНУ

Старий формат

Новий формат

Харчуються в шкільній їдальні:

69%

63%

учні 1 – 4 класів

учні 5 – 11 класів

88%

65%

учні 1 – 4 класів

учні 5 – 11 класів

Учням подобається їжа в шкільній їдальні:

56%

42%

учні 1 – 4 класів

учні 5 – 11 класів

81%

58%

учні 1 – 4 класів

учні 5 – 11 класів

TOP 3

пропозицій батьків учнів щодо покращення роботи шкільної їдальні:

смачніше готувати

53%

змінити меню

53%

більше овочів

45%

більше овочів

44%

смачніше готувати

43%

покращити якість продуктів

31%

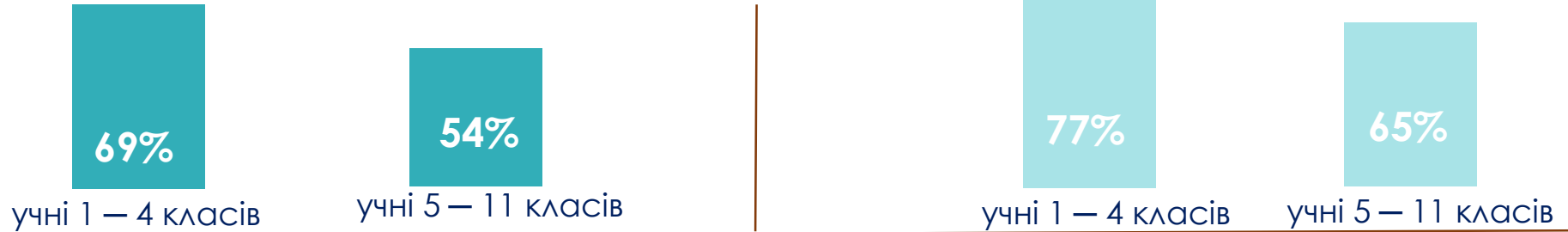

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЗМІН В ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ СОЛОМ'ЯНСЬКОГО РАЙОНУ

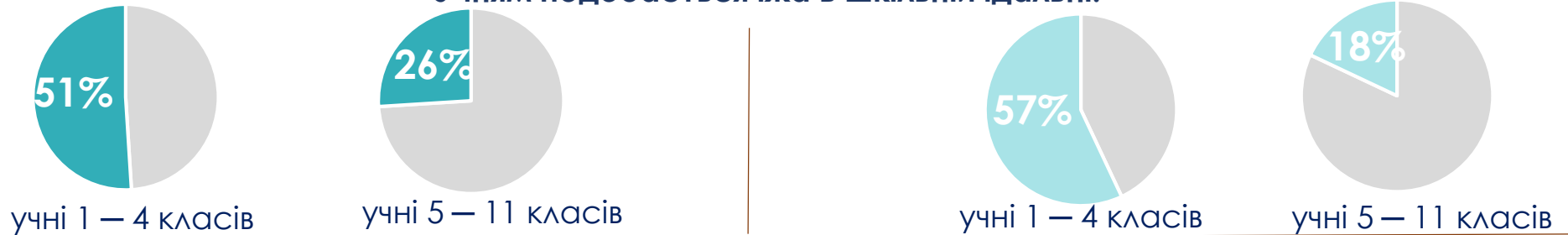
Старий формат

Новий формат

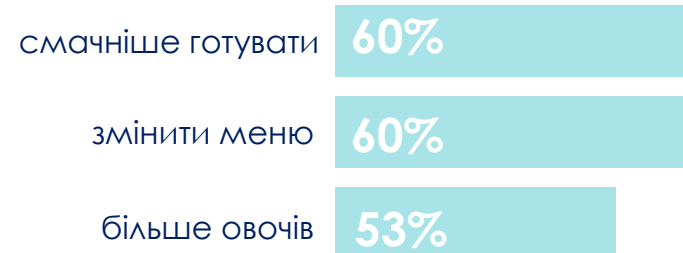
Харчуються в шкільній їдальні:

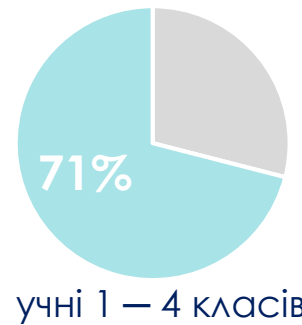
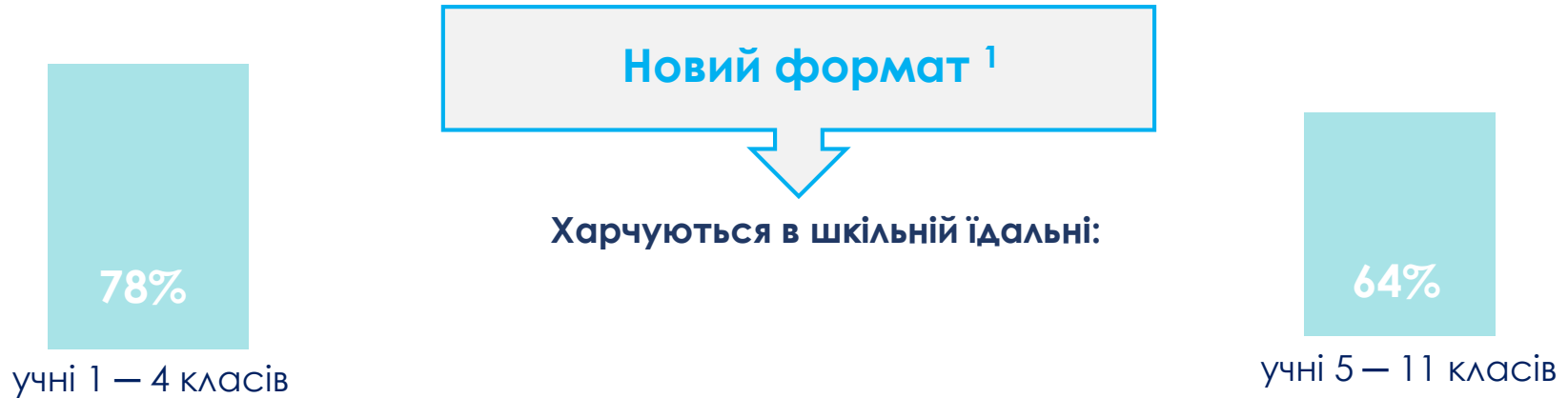
Учням подобається їжа в шкільній їдальні:

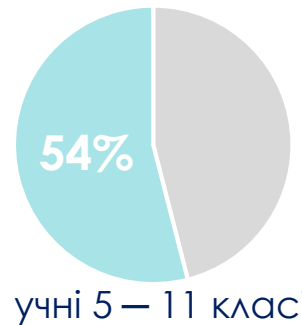
TOP 3 пропозицій батьків учнів щодо покращення роботи шкільної їдальні:

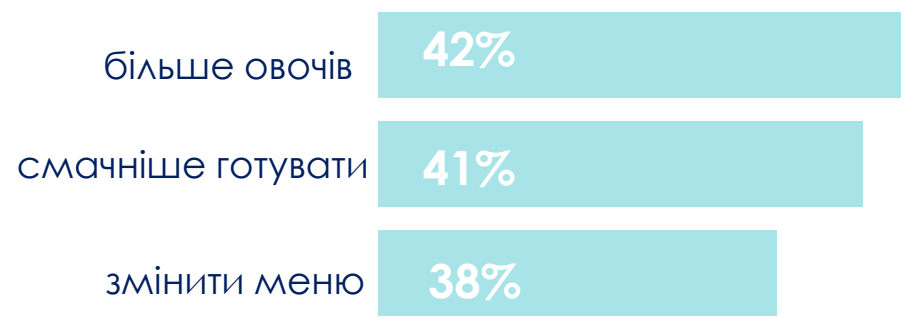
РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЗМІН В ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ШЕВЧЕНКІВСЬКОГО РАЙОНУ

Учням подобається їжа в шкільній їдальні:

TOP 3 пропозицій батьків учнів щодо покращення роботи шкільної їдальні:

1. Всі ЗЗСО використовують новий формат – напівфабрикатну лінійку «Шкільне харчування»